

ВДОСКОНАЛЕННЯ МОВЛЕННЄВИХ УМІНЬ УЧНІВ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ ЗА ДОПОМОГОЮ ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

IMPROVING THE SPEAKING SKILLS OF STUDENTS IN ENGLISH IN PRIMARY SCHOOL WITH THE USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES

У статті аналізується вдосконалення мовленнєвих умінь учнів з англійської мови у початковій школі. Обґрунтовано переваги використання ІКТ для розвитку мовлення учнів початкової школи. Враховуючи вимоги Нової української школи, вчителі використовують різноманітне програмне забезпечення (онлайн-ресурси (Tools for Educators, EasyTestMaker, EasyTestMaker, Padlet, Prezi, Storybird, Voki, додатки Google та ін.), створюють електронні матеріали для навчання різних видів мовленнєвої діяльності (читання, аудіювання, говоріння, письма (EasyTestMaker, Padlet, Prezi, Storybird, Voki, додатки Google та ін.), пакет Microsoft Office (MS Word, MS Publisher, MS Excel, MS Power Point), авторські інструменти (Hot Potatoes, easyQuizzzy тощо), графічні, звукові та відеоредактори (Movie Maker, Audacity, Paint, WeVideo, Stupeflix та ін.), мобільні додатки (InShot, Snapchat та ін.).

Використання ІКТ вносить різноманітність у щоденне навчання та пропозиції підтримка учнів, відкриває можливості для візуалізації, вивчення предметів глибоко та простіше пояснюючи складні теми. Використання різних пропозицій засобів ІКТ такі можливості: диференційована робота для кожного учня, щоб кожен просувався у своєму власному темпі; робота на різних рівнях складності в одній групі одночасно; перевірка того, наскільки добре засвоєно матеріал, перш ніж рухатися далі; зробити матеріал більш значущим для дітей; полегшення пошуку інформації учнями з проблемами спілкування; отримання швидкого зворотного зв'язку щодо навичок учнів; використання мультимедійних можливостей, які залучають непошкоджені органи чуття (зорові та/або слух) тощо. Досліджено ефективність інструментів та платформ зазначеного дослідження.

Автори досліджують можливості використання ІКТ, цифрових ігор, електронних книг, що розмовляють, фотоальбомів та віртуальних турів у навчальному процесі. Впровадження мережевих сервісів web 2.0 у навчання іноземних мов є одним із найперспективніших напрямів інформатизації освітнього процесу, що сприяє формуванню в учнів стійкої комунікативної компетенції під керівництвом досвідчених педагогів. На вибір відповідних стратегій викладання англійської мови в початкових класах впливає низка факторів, серед яких вік учнів, наявність ресурсів, шкільний контекст, досвід і компетентність вчителів.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, Інтернет, комп'ютерні програми, інтернет-ресурси, англійська мова.

The article analyzes the improvement of the speaking skills of students in English in primary school. The advantages of using ICT for the development of the speech of primary school students are substantiated. Taking into account the requirements of the New Ukrainian School, teachers use a variety of software (online resources (Tools for Educators, EasyTestMaker, EasyTestMaker, Padlet, Prezi, Storybird, Voki, Google applications, etc.), create electronic materials for teaching various types of speech activities (reading, listening, speaking, writing (EasyTestMaker, Padlet, Prezi, Storybird, Voki, Google applications, etc.), Microsoft Office suite (MS Word, MS Publisher, MS Excel, MS Power Point), authoring tools (Hot Potatoes, easyQuizzzy, etc.), graphic, sound and video editors (Movie Maker, Audacity, Paint, WeVideo, Stupeflix, etc.), mobile applications (InShot, Snapchat, etc.).

The use of ICT contributes variety in daily learning and offers support for students, opens up opportunities for visualization, studying subjects deeply and explaining complex topics more simply. The use of various ICT offers the following opportunities: differentiated work for each student so that everyone progresses at their own pace; work at different levels of complexity in one group at the same time; checking how well the material is mastered before moving on; making the material more meaningful for children; facilitating the search for information by students with communication problems; receiving quick feedback on students' skills; using multimedia opportunities that involve intact senses (visual and/or auditory), etc. The effectiveness of the tools and platforms of the specified study was investigated. The authors explore the potential possibilities of using ICT, digital games, talking e-books, photo albums, virtual excursions in the educational process. The introduction of web 2.0 network services in language education is one of the promising areas of informatization of the educational process, which helps to form students' stable communicative competence under the guidance of an experienced teacher. The choice of the right strategy for teaching English to younger schoolchildren is influenced by many factors: the age of students, the availability of resources, the school context, the experience and competence of the teacher, etc.

Key words: information and communication technologies, Internet, computer programs, Internet resources, English.

УДК 373.3.016:[811.111]:004
DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/79.2.26>

Новак Н.М.,
вчитель вищої категорії,
старший вчитель
Луцького ліцею № 4 імені Модеста
Левицького Луцької міської ради

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Інтернет все частіше використовується як навчальний інструмент, що допомагає учням вивчати англійську мову в XXI столітті. У сучасній

освіті електронні засоби все частіше використовуються як джерела інформації. Кожен урок іноземної мови має бути спрямований на практичний результат, з досягненням комунікативної

компетенції, тобто певного рівня іноземно мовного спілкування. Використання ІКТ на уроках англійської мови дозволяє урізноманітнити процес навчання, подати навчальний матеріал більш наочно, доступно і цікаво для кожного учня; сприяє розвитку творчих можливостей і здібностей учнів; створення умов для самоосвіти учнів з галузей знань, щоб зацікавити їх; підвищує рівень використання наочності на занятті; відбувається поліпшення продуктивності вивченого матеріалу; встановлення міжпредметних комунікацій; набуття реального досвід міжкультурного спілкування іноземною мовою; збагачення учнів знаннями про історію та культуру країн мовного буття; розвиток умінь орієнтуватися у сучасній іноземній мові з використанням інформаційного середовища.

Таким чином, використання ІКТ сприяє прискоренню навчання процесу, підвищує інтерес учнів до предмету, покращує якість засвоєння матеріалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Процес інформатизації суспільства та освіти знайшов своє відображення у вітчизняній та зарубіжній педагогічній літературі: О. Агапова, А. Кривошеєва, А. Ушакова та ін..

Питання використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі розглядається в роботах наступних дослідників: В. Бикова, М. Жалдак, В. Калініна, Л. Калініна, О. Коневщинської, Д. Медведовської, О. Овчарук, О. Пінчук, О. Спіріна та ін..

Можливості використання цифрових технологій у процесі вивчення іноземної мови розглядаються науковцями В. Краснопольським, Л. Морською, Є. Полат, П. Сердюковим та ін..

На необхідність використання цифрових технологій у вивченні англійської мови прямо вказують міжнародні дослідники (R. Arslan, R. Dhritiman, A. Şahin-Kızı, R. Verma, P. Verma, M. Verma та інші) у своїх працях.

Мета статті. Головною метою цієї роботи є розкрити основні проблеми вдосконалення мовленнєвих умінь учнів з англійської мови у початковій школі, за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій.

Методи дослідження. Ми застосовували сукупність наступних методів дослідження: аналіз філософської, психолого-педагогічної, науково-методичної літератури, навчальної та нормативної документації в системі початкової освіти для з'ясування стану окресленої проблеми; систематизація, синтез, узагальнення, що уможливили розкриття сутності проблеми, формулювання понятійно-термінологічного апарату.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Недавні дослідження (Я. Бойко, В. Калініна, Л. Калініної, Д. Медведовської, О. Коневщинської, О. Овчарук, О. Спіріна, О. Пінчук та ін.) показали, що активний процес інформатизації в галузі освіти, передбачає впровадження та застосування нових інформаційних технологій, та використання засобів комунікації, які можуть бути корисними у формуванні інтелектуально розвиненої особистості, що добре орієнтується в інформаційному просторі.

Зокрема, дослідження (М. Жалдак, Є. Степанов) показали, що заняття з іноземної мови з використанням ІКТ відрізняються різноманітністю, та підвищеним інтересом учнів. При організації уроку з використанням комп'ютерних програм інформація надається учням барвисто оформлено, з використанням анімаційних ефектів, у вигляді тексту, діаграм, графіки, малюнків, що дозволяє більш чітко і доступно, ніж усно пояснити навчальний матеріал [2].

Специфіка предмета іноземної мови визначає активне і правильне використання комп'ютера на занятті. Оскільки складовою змісту навчання іноземної мови є навчання різним видам мовленнєвої діяльності: говоріння, аудіювання, читання,

Глобалізація: англійська мова є мовою міжнародного спілкування. Діти, які володіють нею, мають більше шансів на успішне майбутнє

Пізнавальні переваги: вивчення англійської мови розвиває пізнавальні здібності, пам'ять, увагу, логічне мислення та креативність

Мотивація: раннє занурення у мовне середовище допомагає дітям подолати мовний бар'єр і зберегти мотивацію до навчання

Рис. 1. Важливість вивчення англійської мови в початковій школі

письмо. Ресурсні можливості освітнього середовища Інтернету дозволяють використовувати нові інтерактивні матеріали і посібники, а також дають змогу вчителю самостійно розробляти презентації з навчальними матеріалами.

Важливо визначитися, для яких цілей ми будемо використовувати ці можливості і ресурси. наприклад: включати мережеві матеріали до змісту уроку; для самостійного пошуку учнями інформації у рамках проекту; використовувати інформаційні ресурси Інтернету, можна, інтегрувати їх в освітній процес, для більш ефективного вирішення ряду дидактичних завдань на занятті (формувати читання та читацькі навички, безпосередньо використовуючи різноманітні мережеві матеріали ступені складності); вдосконалювати навички аудіювання на основі автентичних аудіо-текстів мережі Інтернет, також підготовлений відповідно вчителем; удосконалювати навички монологічних та діалогічних висловлювань на основі проблемної дискусії, представленої вчителем або кимось із учнів мережевих матеріалів; поповнити

свій словниковий запас, як активний, так і пасивний, лексику з сучасної іноземної мови, що відображає певний етап у розвитку культури народу, соціального і політичного устрою суспільства та ін.

Можливості такої роботи займають надзвичайно широкий діапазон: аудиторна та позакласна робота. Зокрема, позакласна робота забезпечує найбільший ступінь активності учнів, що свідчить про зацікавленість учнів предметом, передбачає розвиток різноманітних видів діяльності. Також, такий вид роботи, дає змогу учням використовувати іноземну мову як засіб спілкування, показує широкі можливості для його використання.

Систематична робота з комп'ютерними завданнями формує стабільно навички самостійної роботи учнів, що скорочує час виконання стандартних завдань і дозволяє збільшити час виконання творчої роботи.

Таким чином, використання ІКТ на заняттях, співпраця вчителя та учнів сприяє підвищенню мотивації до навчання, організації атмосфери вільного розвитку для кожної дитини, супровід

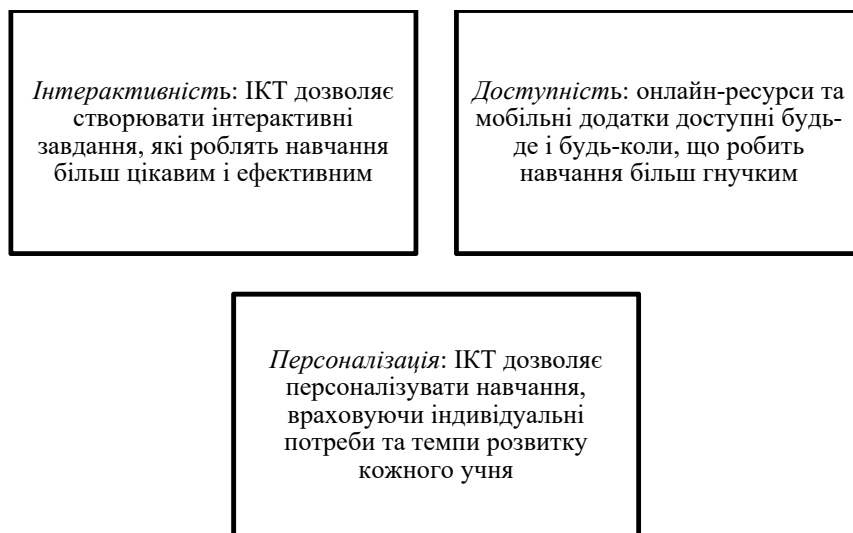

Рис. 2. Використання ІКТ в роботі з учнями початкової школи

Рис. 3. Значення комп'ютерних технологій у роботі з учнями [3]

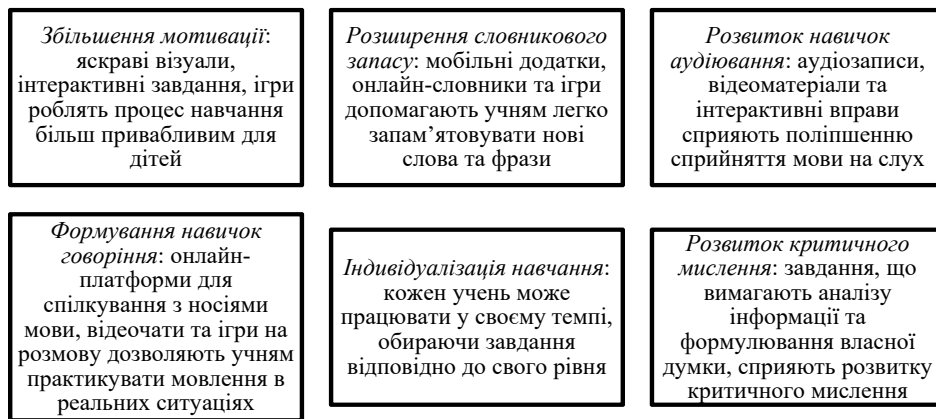

Рис. 4. Переваги використання ІКТ для розвитку мовлення учнів

радістю та високим рівнем пізнавальної активності учня.

Завдяки різноманітним інтерактивним ресурсам та програмам, навчання стає більш цікавим, ефективним та індивідуалізованим.

Використання ІКТ та електронної бази навчальних матеріалів дають можливість налаштувати матеріал, щоб учні дізналися більше і отримати кращі результати від своїх навичок. Під час виконання вправ за комп'ютером вони можуть кілька разів прослухати слова та фрази, перш ніж продовжити. В учнів розвивається навички саморегуляції, тому що після відповіді на кожне запитання вони отримують відгук про те, чи їх відповідь була правильною.

Навчання буде ефективним, якщо вчитель не наголошує на важливості швидкості, але натомість спрямовує учнів правильно використовувати всі можливості ІКТ. У разі неправильної відповіді їм пропонується відкрити вікно правильної відповіді та проаналізувати їх відповідь. Перш ніж відповісти на запитання, дитина може скористатися малюнками, слухати слова та фрази повторно, робити паузи в написанні речення тощо [4].

Вчителі можуть використовувати технології, щоб зробити вивчення англійської мови більш цікавим і персоналізованим для своїх учнів.

Існує багато різних способів зробити це, і в цій публікації ми розглянемо деякі з найкращих стратегій.

Одним із способів використання технологій є використання навчальних програм та ігор. Зараз доступно так багато програм та ігор, які можуть допомогти учням вивчати англійську в цікавій та інтерактивній формі.

Програми та ігри зосереджуються на різних аспектах англійської мови, як-от лексиці, граматиці, читанні, письмі, говорінні та аудіюванні (Duolingo, Bitsboard, SpeakingPal та ін.), що використовують такі методи, як персоналізоване навчання, винагороди, розпізнавання мовлення

та мультимедіа, щоб вивчення англійської мови нагадувало гру.

Учні можуть виробляти навички та підвищувати рівень, що робить процес ще більш захоплюючим з Quizlet і Quizizz, ці платформи перетворюють перевірку лексики, граматики та інших понять на швидкоплинні конкурси, вікторини [5].

Тобто, такий ігровий формат: ігри, вікторини та онлайн-симуляції роблять навчання англійської мови цікавим процесом і допомагають дітям легко засвоїти новий матеріал; проекти дозволяють дітям застосовувати знання англійської мови в реальних ситуаціях, розвиваючи комунікативні навички.

Переглядаючи короткі відеокліпи, учні можуть покращити свої навички аудіювання та звикнути до різних акцентів і моделей мовлення, такі платформи, як YouTube і BBC Learning English, пропонують високоякісні відео на різні теми, які відповідають їхньому рівню [4; 5].

Крім відео, можна знайти розповіді для читання, слайд-шоу зі словниковим запасом, підручники з граматики та інший мультимедійний вміст, щоб зробити заняття англійської більш цікавими.

У цьому сенсі вчителі або учні можуть використовувати різні типи веб-сайтів залежно від своїх цілей. Експерти (Muta & Dennis (2016)) рекомендують використовувати новини в Інтернеті для ознайомлення учнів з англійською мовою, що, у свою чергу, допоможе їм покращити свої навички читання та аудіювання.

Розмовні навички часто вважаються найскладнішою частиною самостійного вивчення мови, щоб покращити ці навички, спочатку необхідно встановити свої слабкі сторони та прогалини в знаннях, а потім шукати методи вдосконалення [4]. Визнаючи цю потребу, розроблено численні веб-сайти, які допомагають навчитися розмовляти англійською мовою, не виходячи з дому.

Крім того, дослідження показують, що мотивація значно покращується, коли включаються заходи оцінювання, оскільки учні усвідомлюють свої

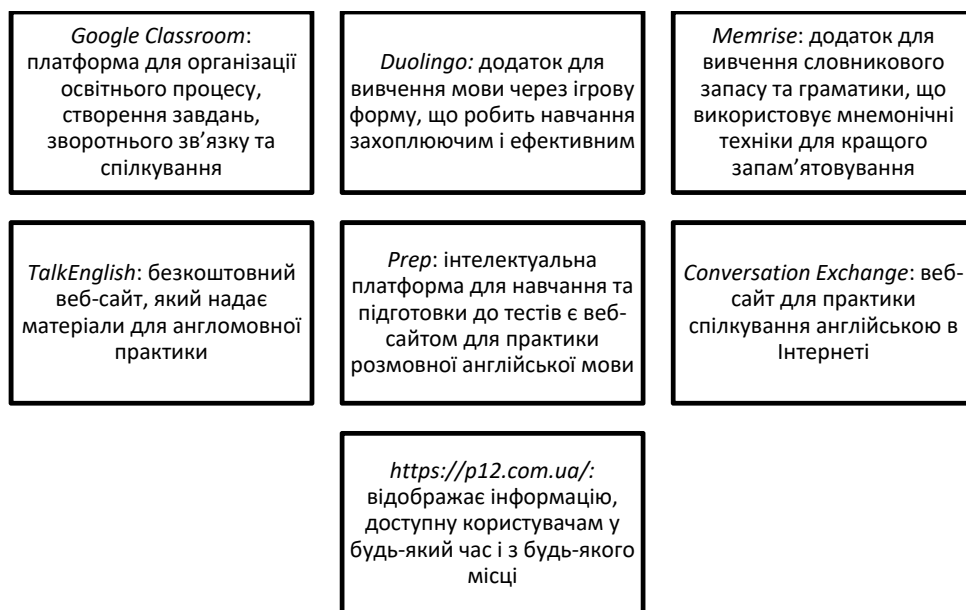

Рис. 5. Застосування онлайн-платформ, мобільних додатків та інтерактивних ресурсів

слабкі та сильні сторони (Maridueña-Macancela, 2019; Seifert and Felix, 2018).

Як зазначає Abe (2020), учні активніше залучаються до освітнього процесу, коли користуються веб-сайтами. Крім того, цей вид навчання сприяє незалежності людей, оскільки вони прагнуть вирішувати когнітивні проблеми за допомогою широкого спектру академічних завдань самостійно або у співпраці та співпраці. Водночас такі дослідники, як Amalia (2020), вказують, що інструменти онлайн-оцінювання можуть викликати інтерес учнів до вивчення мови [1; 4]. Однак динаміка повинна бути розроблена відповідно до профілю учнів, і це навіть значно посилюється, якщо фактор гейміфікації включений у діяльність оцінювання в змагальній, веселій та корисній атмосфері без можливості списування; прикладами платформ,

які дозволяють таку взаємодію, є LearnEnglish kids (Британська Рада), Quizizz та інші [1; 4].

ІКТ, сучасні технології зберігання, обробки та розповсюдження інформації, включають апаратні засоби, такі як ноутбуки, смартфони, проєктори, і програмні засоби, такі як @ емейл, Skype, Facebook і YouTube. Так, технологічні інструменти принесли революційний рух у галузі освіти та інформаційної комунікації. Освіта, яка широко використовує інформацію комунікації, зазнав значного впливу використання ІКТ. В останні роки почали використовувати ІКТ у викладанні та вивченні всіх предметів, включаючи математику, природничі науки, соціальні науки та англійську мову [5].

Отже, впровадження мережевих сервісів Веб 2.0 у викладанні іноземних мов є одним

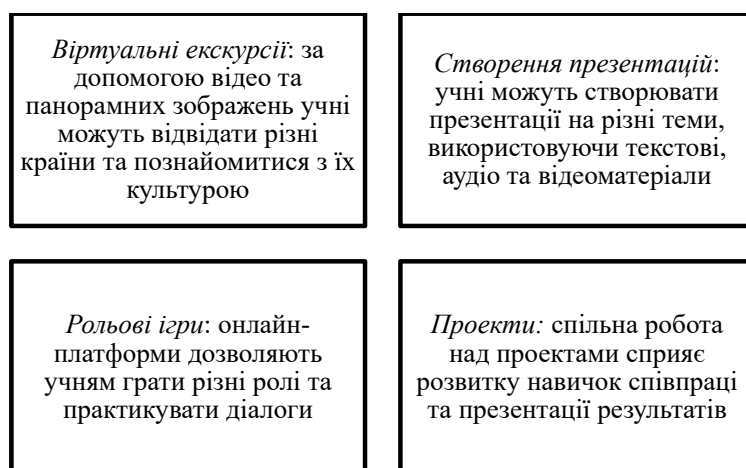

Рис. 6. Приклади використання ІКТ на уроках англійської мови

з перспективних напрямків інформатизації освітнього процесу та сприяє розвитку стійких комунікативних навичок в учнів під керівництвом вчителів. Сучасні технології значно розширили можливості для ефективного навчання мов.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розробок. Формування комунікативної компетентності учнів через використання ІКТ відбувається через: створення презентацій (діти можуть створювати презентації, використовуючи англійську мову, розвиваючи навички говоріння), відеоконференції (з іншими учнями або носіями англійської мови сприяють розвитку навичок аудіювання і спілкування), онлайн-форуми (обговорення англійською мовою на форумах розвиває навички письма і читання).

Вчитель впроваджуючи ІКТ в освітній процес виступає: лідером (*вчитель повинен бути лідером у впровадженні ІКТ, демонструючи власне володіння технологіями*), наставником (*вчитель повинен допомагати учням освоювати ІКТ-навчальні інструменти*), керівником (*вчитель повинен керувати освітнім процесом, забезпечуючи безпеку та ефективність використання ІКТ*).

Незважаючи на переваги ІКТ, існують виклики: доступність, цифрова грамотність, безпека. Важливо забезпечити рівний доступ до технологій, розвивати цифрову грамотність і створити безпечне цифрове середовище.

Перспективи подальших наукових розвідок пов'язуємо з використанням штучного інтелекту в процесі вивчення англійської мови.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Биков В., Спірін О., Пінчук О. Сучасні завдання цифрової трансформації освіти. Вісник кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття». Вип. 1. С. 27–36. DOI: 10.35387/ucj.1(1).
2. Жалдак М. Про деякі методичні аспекти навчання інформатики в школі та в педагогічному університеті. Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Педагогіка. 2005. № 6. С. 17–24.
3. Калінін В., Калініна Л. Формування інформаційно-цифрової компетентності учнів старшої школи засобами іноземної мови як ключової компетентності Нової української школи. Молодь і ринок, 9 (164). Отримано з http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2018_9_18
4. Медведовська Д. Використання мультимедійних засобів у навчанні іноземних мов. Якісна мовна освіта у сучасному глобалізованому світі: тенденції виклики, перспективи: матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Суми, 23–24 листоп. 2017 р.). Суми : СумДУ, 2017. С. 99–103.
5. Цифрова компетентність сучасного вчителя нової української школи : зб. тез доп. Всеукр. наук.-практ. семінару (м. Київ, 28 лютого 2018 р.) / за заг. ред. О. Е. Коневщинської, О. В. Овчарук. Київ : Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, 2018.